

Možnosti European Computer Driving Licence certifikací pro zvýšení konkurenceschopnosti pracovních mobilit v EU

European Computer Driving Licence Certification
Options for Increasing the Competitiveness of Labor
Mobility in the EU

Oxana Chlupová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Oxana Chlupová
Osobní číslo: A11752
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Informační technologie v administrativě
Forma studia: prezenční

Téma práce: Možnosti European Computer Driving Licence certifikací pro zvýšení konkurenceschopnosti pracovních mobilit v EU
Téma anglicky: European Computer Driving Licence Certification Options for Increasing the Competitiveness of Labor Mobility in the EU

Zásady pro vypracování:

1. Definujte předpokládané výstupy práce.
2. Provedte literární rešerši na téma významu ECDL na trhu práce.
3. Formou projektu navrhnete způsob přípravy pro ECDL certifikace.
4. Provedte konfrontaci využití certifikací ECDL na trhu práce s praxí.
5. Provedte vyhodnocení celého projektu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **DOMBROVSKÁ, Michaela, Hana LANDOVÁ a Ludmila TICHÁ.** Informační gramotnost: teorie a praxe v ČR. Informační gramotnost: teorie a praxe v ČR [online]. 2004, roč. 15, č. 1, s. 7-18 [cit. 2013-03-25]. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/nkkr0401/0401007.html>
2. **BUREŠ, Vladimír.** Používání počítače a správa souborů. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. 57 s. ISBN 978-80-7435-142-6.
3. **ŠTĚPÁNKOVÁ, Olga.** S počítačem do Evropy: ECDL. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2007, 152 s. ISBN 978-80-251-1844-3.
4. **ŘEZANKOVÁ, H.** Analýza dat z dotazníkových šetření. Druhé vydání. Praha: Profesional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-019-5.
5. **TOMAN, P.** Informatika pro koncového uživatele. 1. vyd. Praha: PROFESSIONAL PUBLISHING, 2011. 172 s. ISBN 978-80-7431-057-7.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Mgr. Roman Jašek, Ph.D.

Ústav informatiky a umělé inteligence

Datum zadání bakalářské práce:

7. února 2014

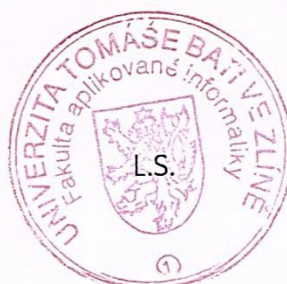
Termín odevzdání bakalářské práce:

27. května 2014

Ve Zlíně dne 7. února 2014

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

prof. Ing. Karel Vlček, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- Že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 22.05.2014

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem mé práce je posoudit možnosti využití ECDL certifikací v pracovních mobilitách v rámci EU i mimo ni a rovněž jejich uplatnění mezi migranty z mimoevropských zemí pobývajících delší dobu na území ČR. Ve spolupráci se Zlínskou pobočkou Centra na podporu integrace cizinců se dále pokusím formou dotazníkového šetření ověřit počítačové znalosti jejich klientů a jejich případný zájem o uspořádání těchto kurzů s možností získat ECDL certifikát.

Klíčová slova:

Počítačová gramotnost, Pracovní mobilita, Migrace, ECDL certifikace, Trh práce

ABSTRACT

The aim of my work is to assess the possibilities of exploiting ECDL certification in work-related mobility within the framework of the EU and beyond, and equally, also their use among immigrants from non-European countries living for a longer time in the Czech Republic. In cooperation with the Zlín branch of the Centre for the Integration of Foreigners it further attempts - in the form of a questionnaire-based survey to verify the IT/Computer-literacy and knowledge of their clients and their potential interest in the aging ECDL certification.

Keywords:

Computer literacy, Labor mobility, Migration, ECDL certification, Labor market

Děkuji doc. Mgr. Romanu Jaškovi, Ph.D. za trpělivost, cenné rady a odborné vedení mé bakalářské práce. Rovněž děkuji mé rodině za trpělivost, toleranci a snahu o podporu po dobu mého studia.

Pamatuj, že každý dobrý přítel byl někdy cizinec.

Když někdo stráví přespříliš času cestováním, nakonec se stane cizincem ve vlastní zemi.

René Descartes

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 ANALÝZA PROBLÉMU	10
1.1 MOBILITA PRACOVNÍCH SIL.....	10
1.1.1 Mobilita pracovníků EU.....	10
1.1.2 Mobilita pracovních sil z jiných států	10
1.1.3 Ekonomický dopad mezinárodní migrace.....	11
1.2 POČÍTAČOVÁ GRAMOTNOST	12
1.2.1 Podstata pojmu "počítačové gramotnosti"	12
2 ECDL	14
2.1 KONCEPT ECDL	15
2.1.1 Sylabusy modulů pro certifikát ECDL Core	16
2.1.2 Moduly v programu ECDL Advanced	18
2.1.3 Cíle a hodnoty organizace ECDL	20
2.2 VYŽITÍ ECDL CERTIFIKACE PŘI MIGRACI.....	20
II PRAKTICKÁ ČÁST	21
3 ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ECDL	22
3.1 SPOLUPRÁCE S CPIC ZLÍN	22
3.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	22
3.2.1 Struktura dotazníku	22
3.2.2 Výsledky šetření.....	23
ZÁVĚR	28
CONCLUSION	29
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	30
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	31
SEZNAM OBRÁZKŮ	32
SEZNAM PŘÍLOH	33

ÚVOD

Lidé se od dávných dob stěhovali za prací ať už jen do sousedních regionů, nebo i do sousedních zemí. Od 60. let minulého století získala migrace nový rozměr. Vlivem všudypřítomné a tolik diskutované globalizace neustále roste počet migrantů. Podle odhadů dnes žijí téměř 3 procenta světové populace déle než rok mimo zemi svého původu.

Lidé z členských zemí Evropské unie mají dnes v evropské ústavě zakořeněno právo svobodně se pohybovat a volně pobývat na území ostatních členských států a současně mají právo v těchto zemích pracovat.

Čím však snazší je dnes odejít za prací do cizí země, tím složitější je se prosadit. Aby se však pracovník na trhu práce v cizí zemi prosadil, musí prokázat kromě svých jazykových znalostí, také znalosti profesní. Dnešní globalizovaný svět má i na to globální řešení. Existuje mnoho kurzů z různých oborů, jejichž absolvováním získává dotyčný mezinárodně uznávaný certifikát, který prokazuje jeho znalosti.

V dnešním světě informačních technologií je právě počítačová gramotnost primární při hledání práce, a to nejen v zahraničí.

Pro získání počítačových znalostí existuje nepřeberné množství počítačových kurzů různých úrovní. Jen velmi málo z nich je však schopno svým absolventům nabídnout potvrzení prokazující úroveň jeho znalostí v celosvětovém měřítku.

Pro mladé lidi a dospívající mládež, kteří již delší čas vnímají počítač jako zdroj zábavy či pracovní nástroj, často není problém získávat další IT znalosti samostudiem. Starší lidé ale z různých důvodů přistupují k počítači s nedůvěrou.

Základními příčinami migrace jsou ekonomické motivy (snaha zlepšit podmínky života, často i prostá potřeba přežít). Dalšími jsou motivy environmentální (nedostatek vody, extrémní klimatické změny) a politicko-bezpečnostní (válečné konflikty, diktátorské režimy). Nově to jsou i motivy poznávací, vyvolané rozvojem globálních dopravních a komunikačních sítí. (3)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ANALÝZA PROBLÉMU

1.1 Mobilita pracovních sil

V poslední době má EU k pracovní migraci v celku kladný postoj, přinejmenším, dokud nenastala krize. Došlo k poklesu nezaměstnanosti z důvodů, že cizinci obsadili místa, která nebyla u domorodců oblíbená, což se odrazilo v růstu ekonomiky.

Na základě názorů společnosti přináší výrazný protiklad. V některých státech, jsou slyšet návrhy vyhnat ze země všechny přistěhovalce, kteří berou práci místním obyvatelům. Dokonce i samotní migranti, si navzájem konkurují, a jsou nuceni přijmout velmi nízké mzdy, které nesplňují jejich očekávání.

Nicméně, dnes je zřejmé, že v budoucnu se rozvinuté země nemůžou obejít bez pracovní migrace. Jedním z důvodů je stárnutí populace a katastrofální problém s důchodem. (7)

1.1.1 Mobilita pracovníků EU

V rámci společenství národů u pracovní migrace neexistuje jednotný postup. Mnoho lidí se potýká s banálním problémem neznalosti jazyka v zemi, v níž hodlají pracovat, a stává se významnou překážkou, i když máte vysokou odbornou kvalifikaci. Dalším kamenem úrazu je nedostatek znalostí, v právech a povinnostech v novém místě, administrativní překážky, vzniká mnoho otázek o sociálním pojištění. A proto, je taky těžké se adaptovat v novém prostředí. Není to pro každého jednoduché.

V květnu 2011 došlo ke zrušení omezení v oblasti migrace pracovních sil ze zemí, které vstoupily do EU v roce 2004: Lotyšsko, Litva, Estonsko, Polsko, Česká republika, Maďarsko, Slovensko a Slovinsko. Ihned vzrostl více než dvakrát příliv migrujících pracovníků v EU. Tady se objevily opět komplikace – ve snaze chránit svůj pracovní trh, některé státy zakázali vydávání statut rezidenta, zvláště po tom jak ukončí studium nebo pracovní smlouvu.

1.1.2 Mobilita pracovních sil z jiných států

Ještě je to těžší pro lidi, kteří přišli ze zemí mimo EU. Mnozí z nich jsou nuceni pracovat nelegálně a jsou tak prakticky zbaveni všech práv, včetně zdravotní péče. Žijí v neustálém strachu, že budou deportováni, nemůžou k sobě pozvat rodinu a mít tím pádem nárok na trvalý pobyt. Ti migranti, kteří sepíší se zaměstnavatelem pracovní smlouvu, uzavřou tím

pádem smlouvu i se státem. Pro takové lidi, existují speciální centra, která umožňují naučit se jazyk, seznámit se s právními předpisy a přizpůsobit se k životu v novém prostředí.

Práci bez pracovní smlouvy většinou přijmou pracovníci, ze zemí, kde panuje chudoba a práce se hledá jen těžko. V tomto případě je pracovník ochoten vzít jakoukoliv práci, dokonce i nebezpečnou, za mnohem nižší výdělek.

Naopak odborníci v oboru vyrážejí do zahraničí za většími výdělky bez rizika a je s nimi již předem sepsána pracovní smlouva a dohodnuta mzda.

1.1.3 Ekonomický dopad mezinárodní migrace

Pracovní mobilita představuje významný prvek rozvojových teorií. Vysoký stupeň pracovní mobility je vnímán jako žádoucí pro to, aby se trh práce byl schopen přizpůsobit měnícím se podmínkám. Neefektivní alokace pracovní síly je spojována s negativním vlivem na dlouhodobý hospodářský růst¹ či s horšími předpoklady adaptovat se na podmínky hospodářské krize². Je poznamenání hodné, že právě tyto úvahy stojí v pozadí uvolňování překážek volného pohybu osob na území Evropské unie.

Pracovní mobilitu však nelze vnímat jednostranně, neboť je spojena s potenciálními výhodami i nevýhodami. Mezi výhody pracovní migrace jsou tradičně uváděna následující fakta:

- Odstraňování překážek pracovní mobility zvyšuje efektivitu trhů.
- Pracovní mobilita umožňuje řešit problém chybějících pracovníků v přijímajícím území a současně problém nezaměstnanosti ve zdrojovém území.
- Pracovní mobilita napomáhá k redukci vlivu demografického stárnutí včetně implikací pro systémy sociálního zabezpečení.

Naopak za nevýhody plynoucí z pracovní migrace jsou považována následující důvody:

- Pracovní mobilita vede k tlakům na pokles mezd, nově příchozí berou práci místním občanům a současně kladou zvýšené nároky na sociální systém.
- Příchod nových osob na trh práce zvyšuje nároky na proces jejich integrace do společnosti.
- Pracovní mobilita má selektivní charakter, když na ni participuje zejména mladá a kvalifikovaná pracovní síla, což může vést v konečném důsledku k negativním dopadům na rozvoj zdrojových území v důsledku odlivu mozků (brain drain).

Pracovní mobilita je svou povahou prostorově determinovaný proces, který tak má nutně i svou přeshraniční dimenzi. Přes pozitiva, která jsou volnému pohybu osob přisuzována v rámci ambiciózního projektu evropské integrace, je intenzita mobility na pracovním trhu Evropské unie. (8)

1.2 Počítačová gramotnost

Počítačová gramotnost je soubor znalostí, schopností a dovedností zaměřených na ovládání a využívání počítače v životě. Počítačově gramotný člověk umí ovládat osobní počítač s běžným programovým vybavením včetně jeho periférií a využívat počítačové sítě, především pak Internet. (9)

1.2.1 Podstata pojmu "počítačové gramotnosti".

Koncepce počítačové gramotnosti byla vytvořena současně se zavedením vyučovacího předmětu ve školách a okamžitě zapadl do řady nových koncepcí školní didaktiky. Počítačově gramotný člověk by měl ovládat následující dovednosti:

- umět, rozumět a vysvětlit základní pojmy z oblasti informačních technologií,
- používat osobní počítač a pracovat s datovými soubory (zapnout, restartovat a vypnout počítač, pracovat s ikonami na obrazovce počítače, vyhledat požadovaný program počítače, vymazat nepotřebné data, vytvářet kopie, tisknout požadované údaje apod.),
- pracovat s textovým procesorem,
- tvořit a pracovat s tabulkami, grafy, číselnými údaji,
- vytvářet a pracovat s databázemi,
- vytvářet pomocí počítače prezentace,
- získávat informace a komunikovat prostřednictvím počítače (pracovat s internetem, vytvářet webové stránky, ovládat elektronickou poštu).

Budování počítačové gramotnosti je jedním z nejpalčivějších problémů současné doby. Na tom, jak úspěšně bude vyřešen, závisí účinnost širokého využití výpočetní techniky a nakonec s vyhlídkami perspektivy využití ve vědeckém a technickém, ekonomickém a sociálním rozvoji.

Předpoklad pro vybudování optimálního procesu výuky v informatice a ve výpočetní technice je založen na konkrétním pojmu a vědecky podložené definici "počítačové gramotnosti". Názory odborníků nejen značně liší, ale často navzájem odporují. Jedním z

důvodů obtížů při definování počítačové gramotnosti je, že tento koncept má několik aspektů, z nichž každý si zaslouží zvláštní pozornost.

Počítačovou gramotnost je možné rovněž rozlišovat na následující typy počítačové gramotnosti:

- a) Počítačová gramotnost v domácnosti. V blízké budoucnosti se bude výpočetní technika dostávat čím dál více do našeho každodenního života. Mikroprocesory, vložené do různých zařízení, automatizace sektoru služeb. Uživatelem počítače, se stává prakticky každý, kdo přichází do styku nejen s elektronikou ale i mnoha domácími spotřebiči. Tento typ gramotnosti tedy vede k získání praktických dovedností manipulace se spotřebiči tohoto typu.
- b) Zvládnutí osobního počítače, jako intelektuální nástroj. Osobní počítače, pro mnoho lidí již dnes znamená možnost přístupu k různým informacím, vytváření textu, obrázků a zvukových obrázků, osobní databázi. Získání počítačové gramotnosti se vlastně skládá z toho, abychom mohli obrátit počítač do jakéhosi vnějšího orgánu myšlení a paměti, který bychom mohli svobodně a efektivně využívat při řešení širokého spektra úkolů.
- c) Profesionální počítačová gramotnost. S použitím výpočetní techniky se spojuje stále více profesí. Povaha vyžití počítačů v různých profesích se však vývojem nové generace hardwaru a softwaru bude lišit od prostého zadávání dat. Z tohoto důvodu, obsah odborné počítačové gramotnosti je specifické pro každé povolání. Celková informatizace společnosti není pouze zvýšení požadavků na masovou "gramotnost", ale i na úroveň vzdělávání vědeckých a technických pracovníků.

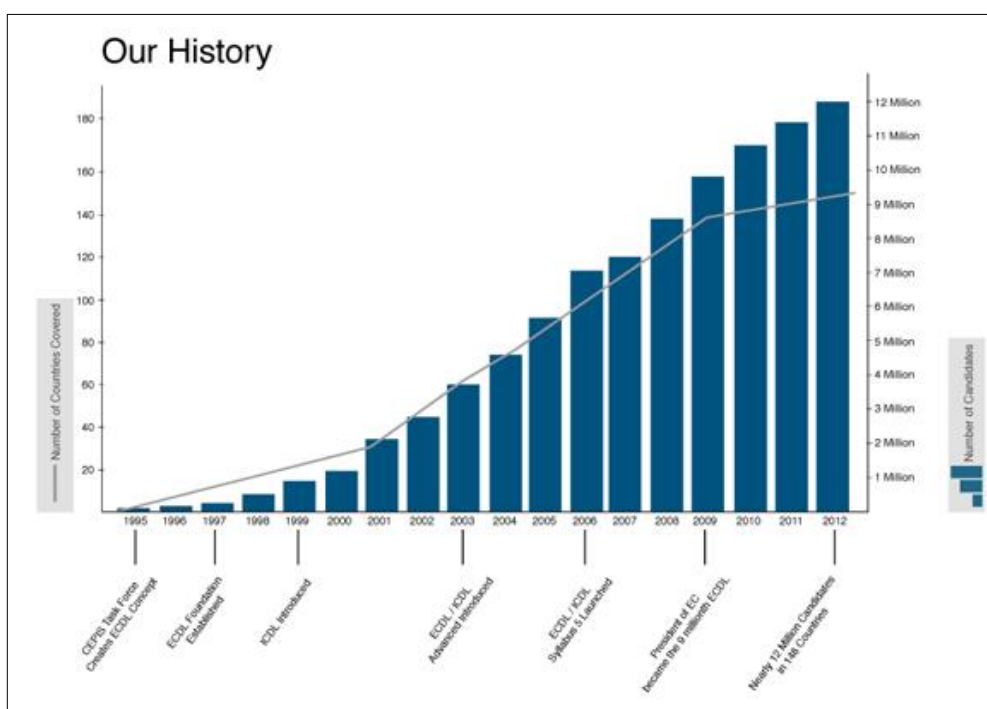
Tyto druhy počítačové gramotnosti se vzájemně nevyklučují a dokonce spolu úzce souvisí a překrývají se. Ve skutečnosti, i když tvorba počítačové gramotnosti pro domácnosti, je velmi důležitý úkol, tvorba intelektuálních dovedností s cílem zajistit efektivní využívání počítačů je nezbytným základem pro další vzdělávání a pro obecnou přípravu na život v počítačové společnosti. Stanovení optimálních podmínek pro jejich rozvoj – to jsou nejdůležitější úkoly pro psychologickou studii počítačové gramotnosti.

Obsah počítačové gramotnosti samozřejmě není omezen pouze na kognitivní komponenty. Efektivní využití počítačů v mnoha ohledech závisí na emocionálním vztahu k počítačům, zejména samoregulace, motivační sféry a identity uživatele, tvorby speciálních komunikačních dovedností.

2 ECDL

ECDL - The European Computer Driving Licence je propracovaný systém světových certifikací počítačových dovedností. Koncept byl vytvořen organizací CEPIS v roce 1995 jako reakce na potřebu zvyšovat, hodnotit a klasifikovat počítačové znalosti obyvatelů členských zemí EU. Od roku 1999 se certifikační programy rozšířily i mimo EU, kde jsou známy pod zkratkou ICDL.

Do roku 2013 prošlo certifikací bezmála 12 milionů účastníků z více než 150 zemí. To z ECDL/ICDL dělá de facto globální standard pro počítačovou gramotnost. (9)

Obr. 1 Historie ECDL a vývoj absolventů kurzů (10)

Celosvětové uznání ECDL standardu činí otázku certifikačních testů ECDL jako prioritu, jako všechny držitelé certifikátu ECDL je třeba se ujistit, že poté, co složili zkoušku, obdrží potvrzení o jejich univerzální počítačové způsobilosti uznávané ve většině zemí, veřejnoprávních a vládních institucích, zaměstnavatelů a podniků.

Kurzy ECDL a jejich obsah je dnes považován a synonymum pro pojem počítačové gramotnosti.

2.1 Koncept ECDL

Koncept ECDL (ICDL) dnes zahrnuje celou škálu vzdělávacích a certifikačních programů, z nichž nejrozšířenější jsou programy:

- ECDL Core (počítačová, resp. digitální gramotnost a digitální kvalifikace)
- ECDL Advanced (profesionální uživatelské znalosti a dovednosti).

Pro úplné začátečníky jsou pak určeny programy:

- EqualSkills
- e-Citizen (v ČR aktuálně nedostupné).

Řada zemí provozuje další, tzv. Endorsed programy, které jsou zaměřeny na specializované oblasti používání počítačů, např. ECDL 3D CAD, ECDL Electronic Signature, ECDL e-Kids a další.

Obr. 2 Koncept ECDL (11)

Základní a také nejrozšířenější program ECDL Core pokrývá primární, resp. běžně očekávané uživatelské počítačové znalosti a dovednosti. Je synonymem pro počítačovou (digitální) gramotnost a digitální kvalifikaci. Je určen široké veřejnosti a vede k získání některého z níže uvedených mezinárodně platných ECDL certifikátů:

- **Certifikát ECDL START** - dokládá, že držitel tohoto certifikátu je digitálně gramotný, tj. že ovládá základy práce s počítačem, resp. s informačními a komunikačními technologiemi (ICT), a to v nejběžnějších oblastech jejich využití.
- **Certifikát ECDL** - dokládá, že držitel tohoto certifikátu je plně digitálně kvalifikovaný, tzn., že je plně připraven pro efektivní využívání

informačních a komunikačních technologií (ICT) tak, jak vyžaduje trh práce.

Rozsah znalostí a dovedností potřebných pro získání tohoto typu certifikátu je dán mezinárodně platnými modulárními ECDL Sylaby. Jednotlivé moduly jsou zaměřeny na různé oblasti použití ICT, které se v rámci programu ECDL Core liší svojí obtížností. Uchazeč o Certifikát ECDL musí úspěšně složit zkoušky ze tří základních modulů ECDL Core Sylabu (M2, M3 a M7) a ze čtyř dalších volitelných modulů ECDL Core, které mohou být orientovány na oblasti všeobecně uplatnitelných znalostí a dovedností nebo na vybrané profesní oblasti vyžadované trhem práce. (10)

Jednotné osnovy, na kterých jsou testy ECDL založeny, obsahují seznam oblastí znalostí a praktických dovedností, které jsou nezbytné pro úspěšné absolvování testů. Pro splnění standardních pravidel ECDL se podle měnících podmínek mezinárodní osnov pro informační technologie, probíhá pravidelný přezkum obsahu sylabů.

2.1.1 Sylaby modulů pro certifikát ECDL Core

Modul M2 - Základy práce s počítačem a správa souborů

Modul je částečně praktický a částečně teoretický

- Digitální znalost a použití Operačního Systému
- Znalostí v nastavení PC, práce s procesy OS, práce s plochou
- Práce s textem, tisk elektronických dokumentů, komprese dat, ochranu před viry

Modul M3 - Zpracování textu

- Použití textového editoru, v každodenním životě, vytváření, formátování a ukládání textových dokumentů
- Kopírování a přesun textu, práce s tabulkami, obrázky a grafikou, odesílání textů přes e-mail

Modul M4 - Práce s tabulkami

- Použití softwaru pro práci s tabulkami
- Vytváření, formátování, aktualizace tabulek, pochopení pojmu práce s tabulkami
- Vytvoření a použití vzorců, grafiku a diagram

Modul M5 - Použití databází

- Použití aplikace pro vytvoření databáze a chápání pojmů databázi

- Vytváření a upravování tabulek, dotazů, formulářů a sestav, a jejich příprava
- Kombinace tabulek, dotazů, správa informací a jejich třídění

Modul M6 - Prezentace

- Použití programů pro vytváření elektronických prezentací
- Vytváření, formátování, úprava snímků, práce s jejich designem
- Přesunutí objektů, tvorba grafů a diagramů
- Práce s textem, obrázky a grafika, přidávání animace

Modul M7 - Základy práce s internetem a komunikace

Modul je rozdělen do dvou částí:

Obsah 1. části

- Použití internetu, pochopení základních pojmů fungujících informačních sítí, informační bezpečnost
- Použití vyhledávače pro práci se síťovými prostředky a získávání potřebné informace
- Základní nastavení prohlížeče, práce se složkou "Oblíbené" a tisk webových stránek

Obsah 2. Části:

- Posílání e-mailů, pochopení základních pojmů elektronické výměny dokumentů, včetně informační bezpečnosti.
- Vytváření, odesílání, přijímání e-mailů, psaní odpovědi, odesílání dříve přijatých zpráv, práci s přílohami, organizační struktura souborů pro práci s elektronickou poštou

Modul M9 - Úpravy digitálních obrázků

- Použití grafických editorů
- Práce s obrázky a fotografiemi, upravování, retušování, umět dělat výřezy
- Archivování, sdílení, poslání emailem

Modul M10 - Tvorba webových stránek

- Je zaměřen na základní pojmy, spojený s publikováním na internetu
- Tvorba a údržba statistických webových stránek

- Vytvoření grafiky, rozložení informací na stránce, jak dlouhé texty a nadpisy musí být na stránce, kolik stránek může být umístěno v navigaci.

Modul M12 - Bezpečné používání informačních technologií

- Bezpečné využívání počítačů a internetu v každodenním životě
- Bezpečné použití e bankovníctví, objednávání a placení přes internet
- Archivace a ochrana dat a ochrana proti virům

Modul M13 - Plánování projektů

- Je spojen s běžnou činností členů projektových týmů
- Využití programových nástrojů časového plánu, jejich tvorba a řízení
- Zpracování rozpočtů, využití grantů a dotací.

Modul M14 - Spolupráce a sdílení informací na internetu

(Modul je nabízen od roku 2014)

- Používání běžně dostupných webových programových nástrojů a mobilních technologií pro vytváření a sdílení dokumentů na internetu.
- Nastavování uživatelských účtů pro přístup ke sdíleným informacím na internetu.
- Použití webových úložišť a aplikací
- Použití webových a mobilních kalendářů k plánování aktivit.
- Spolupráce s využitím sociálních sítí, blogů a wiki webových stránek.
- Pochopení základních principů mobilních technologií a použití nástrojů pro komunikaci a synchronizaci dat.

2.1.2 Moduly v programu ECDL Advanced

Modul AM3 - Pokročilé zpracování textu

praktický modul s vyšší obtížností

- Použití pokročilého formátování textu, odstavců, sloupců a tabulek, převádět text na tabulku a naopak.
- Práce s titulky, poznámky pod čarou a vysvětlivky, vytváření obsahu, rejstřík, křížové odkazy a seznam obrázků.
- Používat pole, formuláře a šablony.
- Použití pokročilé techniky hromadné korespondence.
- Propojování dat s jejich zdrojem.

- Využívání nástrojů pro týmovou práci při úpravách dokumentů.
- Práce s vodotiskem, oddíly, záhlaví a zápatí dokumentů.

Modul AM4 - Pokročilá práce s tabulkami

praktický modul s vysokou obtížností

- Využívat pokročilé možnosti formátování, jako je podmíněné formátování, používat vlastní formát čísel a umět pracovat s listy.
- Použití funkcí, které jsou spojeny s logickými, statistickými, finančními a matematickými operacemi.
- Vytváření grafů a využití pokročilého formátování grafů.
- Použití propojovacích tabulek s daty, vkládání a importování dat.
- Použití oblastí buněk, maker a šablon.

Modul AM5 - Pokročilé použití databází

praktický modul s vysokou obtížností

- Podstata koncepce vývoje a využití databází.
- Návrh a vzájemný vztahů mezi tabulkami v databázích.
- Navrhovat a použití dotazů pro tvorbu tabulek, aktualizace, mazání a přidávání dat, parametrizace a výpočet.
- Používání ovládacích prvků a podformulářů pro zlepšení jejich funkcionality.
- Použití maker, odkazů na data a možnost importu dat.

Modul AM6 - Pokročilé prezentace

praktický modul s vysokou obtížností

- Vytváření a upravování šablon a předloh snímků.
- Vylepšování prezentaci s použitím grafických nástrojů a knihoven obrázků.
- Využití formátování grafů, vytváření a upravován diagramů.
- Při prezentaci používání videosekvence, zvukové ukázky a využívání animace.
- Předvádění prezentace, nastavení a řízení prezentace.
- Propojení a svazování prezentace s daty a importy a exporty dat.

V základních testech jsou:

- Postup pro vypracování s uznávanými certifikačními testy
- Konzultace předními odborníky v oblasti metodiky a psychometrie;

- Technická kontrola platnosti zkoušky (procesní, kvantitativní a kvalitativní);
- Kontrola kvality prováděné nezávislými skupinami odborníků a odborníků v oblasti IT
- Proces kontroly testu pro dodržování standardů spolehlivosti a platnosti

Testy ECDL certifikace jsou vhodnou kombinací teoretických a praktických zkoušek k ovládní počítačových dovedností, které pokrývají širokou oblast znalostí, odrážejících v učebních osnovách ECDL.

2.1.3 Cíle a hodnoty organizace ECDL

Základní principy ECDL Foundation's values are:

Společenská odpovědnost - certifikační programy jsou navrženy tak, aby byly přístupné všem občanům, bez ohledu na věk, pohlaví, postavení, schopnosti či rasu.

Nezávislost na výrobci: certifikační programy poskytují kandidátům flexibilitu a svobodu získat digitální dovednosti a jistotou aplikovat je na jakékoliv softwarové platformě.

Kvalita: organizace usiluje o neustálé zdokonalování svých standardů na mezinárodní úrovni (10)

Zkušební otázky jsou formulovány jednoduše a srozumitelně, což usnadňuje vnímání testů lidem s různým vzděláním, různými schopnostmi a různými etnickými skupinami.

2.2 Vyžití ECDL certifikace při migraci

Jelikož je ECDL mezinárodně standardizováno, nic nebrání jeho využití při zahraničních pracovníků.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ECDL

Pro cizince žijící a pracující na území ČR zřizuje stát Centra na podporu integrace cizinců – CPIC. Tato centra nabízejí cizincům např. právní či sociální poradenství, tlumočnické služby, organizuje pravidelná setkání cizinců s obyvateli majoritní společnosti, pořádá osvětové, kulturní a společenské akce. V neposlední řadě také nabízí široké spektrum kurzů pro cizince.

Ve své práci bych se ráda zaměřila na možnost využití ECDL certifikací právě mezi cizinci, kteří mají zájem zvýšit svou hodnotu na trhu práce.

3.1 Spolupráce s CPIC Zlín

Centrum na podporu integrace cizinců působí i na území Zlínského kraje. Jelikož jsem jako cizinka často využívala služeb Zlínské pobočky CPIC, kontaktovala jsem vedoucího centra s prosbou o rozeslání krátkého dotazníku klientům centra. Mým cíle bylo prozkoumat strukturu cizinců žijících dlouhodobě ve Zlínském regionu (Zlín, Kroměříž, Vsetín, Uherské Hradiště), který zastřešuje Zlínská pobočka CPIC. A následně posoudit jejich počítačovou gramotnost.

Vedoucí mi rovněž sdělil, že hodlá ve Zlíně uspořádat kurzy ECDL ve spolupráci s organizací MARLIN s.r.o., které provozuje akreditované testovací středisko ECDL. Za tímto účelem se oslovených cizinců dotáží na jejich zájem na absolvování kurzu ECDL.

3.2 Dotazníkové šetření

3.2.1 Struktura dotazníku

V první části dotazníku respondenti vyplňovali osobní údaje:

- Pohlaví
- Věk
- Dosažené vzdělání
- Země původu
- Délku pobytu na území ČR

Ve druhé části následovaly otázky pro zjištění, jaké činnosti na PC ovládají a případný zájem o jejich další rozvíjení

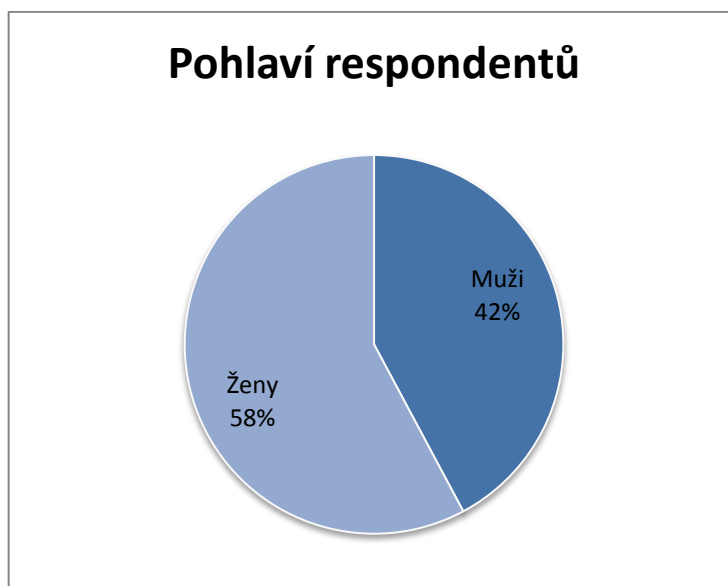
- Zjištění počítačových znalostí

- Subjektivní ohodnocení jejich znalostí českého jazyka
 - Základy práce s počítačem a správa souborů
 - Zpracování textu (např. Microsoft Word)
 - Práce s tabulkami (např. Microsoft Excel)
 - Prezentace (např. Microsoft Powerpoint)
 - Použití databází (např. Microsoft Access)
 - Základy práce s internetem a komunikace
 - Úpravy digitálních obrázků (např. Photoshop, Corel Draw)
 - Tvorba webových stránek
 - Bezpečné používání informačních technologií
 - Spolupráce a sdílení informací na internetu
 - Plánování projektů
- Zda by uvítali pořádání kurzů s možností získání ECDL certifikátu

Jelikož CPIC Zlín zvažuje pořádání ECDL kurzů pro cizince žijící v našem regionu přidala jsem na žádost vedoucího na závěr několik otázek na případný zájem o tyto kurzy. Tyto otázky však nejsou předmětem mé bakalářské práce.

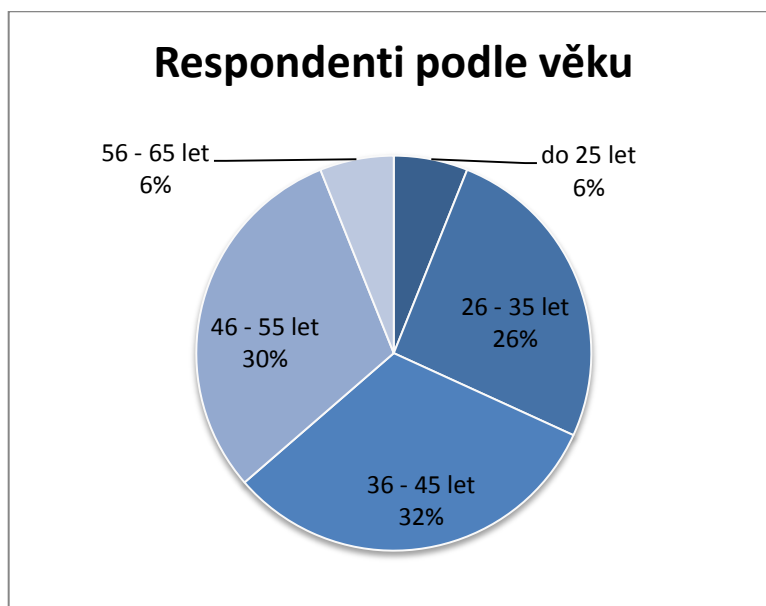
3.2.2 Výsledky šetření

Dotazník byl rozeslán na emailové adresy klientů prostřednictvím CPIC. Celkem na dotazník odpovědělo 72 respondentů, z nichž bylo 42% mužů a 58% žen.

Obr. 3 Graf zastoupení respondentů podle pohlaví

Většinou odpovídaly věkové skupiny v produktivním věku, tj. od 25 do 55 let. To přesně odpovídá struktuře migrantů, kteří zpravidla hledají zaměstnání v zahraničí.

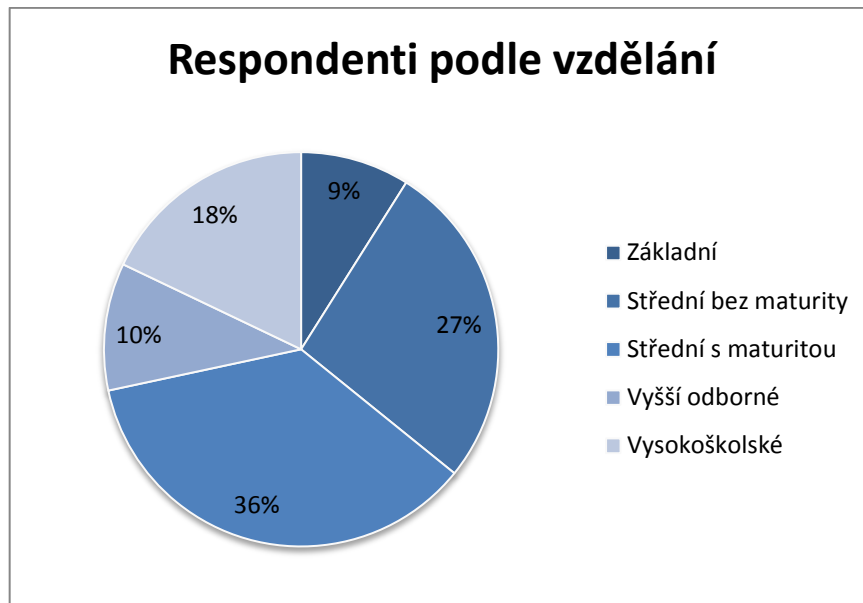

Obr. 4 Graf rozdělení respondentů podle věku

Co se dosaženého vzdělání týče, bylo jen velmi málo oslovených cizinců jen se základním vzděláním, přesněji jen 9%.

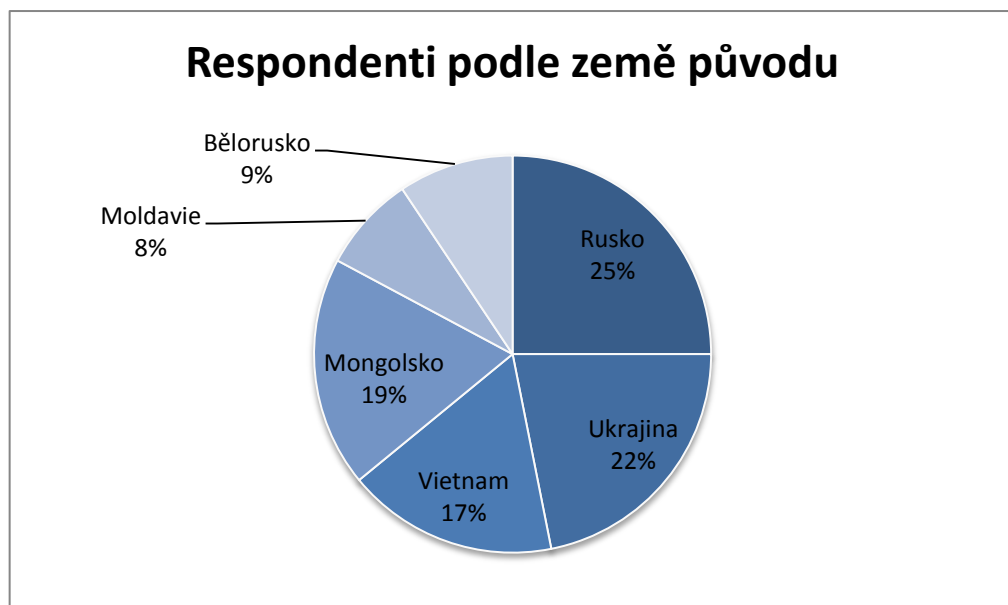
Vzhledem k odlišnostem ve vzdělávacích systémech jednotlivých zemí není dost dobře možné zaručit, že uvedené údaje odpovídají klasifikaci v ČR. To se týká zejména uznávání maturity např. při přijímání na české vysoké školy.

Pokud bychom předpokládali, že údaje jsou ekvivalentní se systémem ČR, je zřejmé, že bezmála 2/3 odpovídajících cizinců má maturitní vzdělání. 18% je dokonce s vysokoškolským titulem. Podle předpokladu většina uvádí dosažené středoškolské vzdělání (63%).

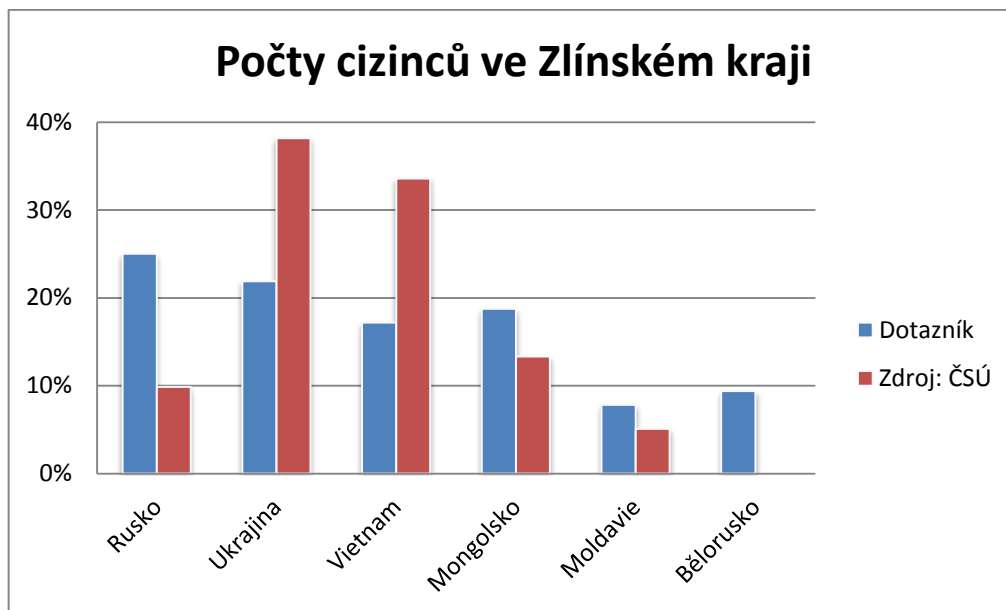
Obr. 5 Graf zastoupení respondentů podle vzdělání

Přestože centrum CPIC sdružuje cizince všech národností, odpovídali jen dotázaní mimo evropskou unii a hlavně ze zemí postkomunistických.

Obr. 6 Graf zastoupení respondentů podle země původu

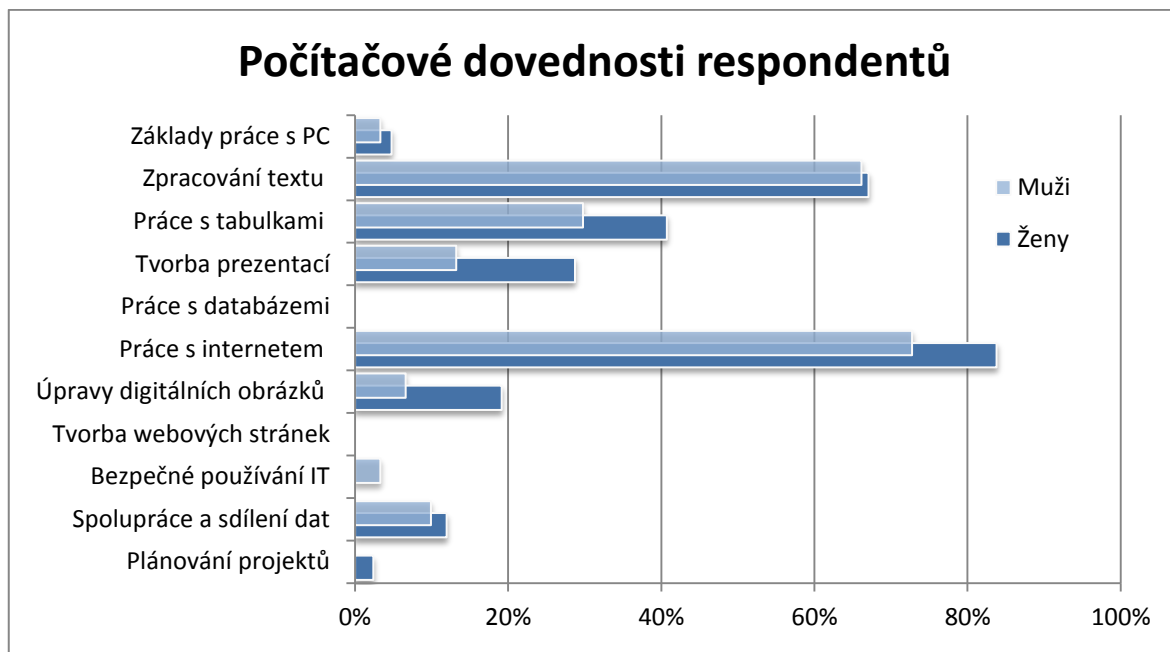
Pro srovnání zde uvádím i srovnání výsledků získaných z dotazníkového šetření a údaje z oficiálních statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ). (12)

Obr. 7 Graf počtu cizinců podle zemí ve Zlínském kraji

Vzhledem k velkým rozdílům u Ruska, Ukrajiny i Vietnamu je zřejmé, že údaje získané dotazníkem nejsou v souladu s reálným rozdělením počtu cizinců. Na druhou stranu ale odrážejí realitu ve smyslu zájmu o sdružování a sebevzdělávání prostřednictvím centra CPIC. Migranti z Vietnamu a Ukrajiny jsou dvě největší skupiny mezi cizinci a mají tak pravděpodobně tendenci sdružovat se nezávisle, nikoliv prostřednictvím center.

Nejdůležitějším zjištěným údajem pro tuto práci však jsou počítačové znalosti oslovených cizinců.

Obr. 8 Graf zastoupení počítačových dovedností respondentů

Možnosti v této otázce byly zvoleny tak, aby přibližně kopírovaly základní moduly ECDL. Práce s internetem se dnes považuje za nepostradatelnou dovednost a podle výsledků ji ovládá přes 80% žen a více než 70% mužů. Další nejrozšířenější dovednosti jsou práce s textovými a tabulkovými procesory.

Práce s databázemi, či tvorba webových stránek jsou naopak pro většinu zúčastněných neznámé. Tyto dovednosti patří spíše mezi pokročilé dovednosti a pro běžné uživatele jsou příliš složité a nevidí možnosti jejich uplatnění.

Svůj zájem o uspořádání kurzů ECDL vyjádřilo celých 72% účastníků průzkumu.

ZÁVĚR

Zhodnocením všech získaných informací mohu říci, že největší výhodou ECDL je jeho mezinárodní využití na trhu práce. Držitel takového certifikátu tak může prokázat svou odbornost a znalosti v oboru informačních technologií a může se považovat za plně počítačově gramotného.

Využití certifikátu samozřejmě není omezeno pouze na IT obory. V dnešní době, kdy počítače jsou nepostradatelnými pomocníky a pracovními nástroji ve všech odvětvích, může držitel certifikátu prokazovat získaný stupeň svých znalostí práce na PC a potenciální zaměstnavatel již nemusí vynakládat další úsilí na jejich ověření.

Z mého dotazníkového šetření vyplynul velký zájem o získání certifikátu ECDL mezi cizinci dlouhodobě pobývajících na území ČR, přesněji ve zlínském regionu. Přesněji 72% z nich. Tento závěr byl předán panu vedoucímu z Centra na podporu integrace cizinců, na jehož žádost byl tento dotazník sestaven.

Přínosem mé práce bylo komplexní rozkrytí problémů počítačové gramotnosti při integraci cizinců do informačního prostředí v Evropské unii. Uvedený výstup je podpůrným materiálem pro Centrum na podporu integrace cizinců.

CONCLUSION

After careful evaluation of information gained, one can say that the greatest advantage of the ECDL is its international use on all labor markets. The holder of such a certificate can demonstrate their expertise and knowledge in the field of Information Technology and can be considered to be fully "computer literate".

Use of this certificate is, of course, not limited to IT fields. Nowadays, when computers are an indispensable aide and working tool in all sectors of the economy, the holder of this certificate can demonstrate the degree of their PC skills and knowledge and potential employers no longer have to spend more effort on their verification.

From my questionnaire-based survey, great interest in obtaining ECDL certification was shown among the groups of long-term foreigners in the Czech Republic - specifically in the Zlín Region; to be even more specific: 72 % of them all. This conclusion was handed over to the Head of the Centre for the Integration of Foreigners, on the basis of whose request the questionnaire was compiled.

The benefit and contribution of this work was to uncover the complex problems relating to computer literacy in the course of the integration of foreigners into the information-age environment in the European Union. The given output is supporting material for the Center for the Integration of Foreigners.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] **BUREŠ, Vladimír.** *Používání počítače a správa souborů*. Vyd. 1. Hradec Králové : Gaudeamus, 2011. ISBN 978-80-7435-142-6.
- [2] **DOMBROVSKÁ, Michaela, Hana LANDOVÁ a Ludmila TICHÁ.** Informační gramotnost: teorie a praxe v ČR. [Online] 2004. <http://knihovna.nkp.cz/nkkr0401/0401007.html>. ISSN 1214-0678.
- [3] **ŠAFRÁNEK, Ladislav.** Migrace: globální problém? *KSČM - názory a polemika*. [Online] 11. 9 2007. <http://www.kscm.cz/nazory-a-polemika/35672/migrace-globalni-problem?previev=archiv>.
- [4] **ŠTĚPÁNKOVÁ, Olga.** *S počítačem do Evropy: ECDL. 2., aktualiz. vyd.* Brno : Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1844-3.
- [5] **ŘEZANKOVÁ, H.** *Analýza dat z dotazníkových šetření*. Druhé vydání. Praha : Profesional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-019-5.
- [6] **TOMAN, P.** *Informatika pro koncového uživatele*. 1. vyd. Praha : PROFESSIONAL PUBLISHING, 2011. ISBN 978-80-7431-057-7.
- Internetové zdroje:*
- [7] Prichiny i problemy mezhdunarodnoy migratsii rabochey sily. [Online] 22. 9 2011. <http://rudocs.exdat.com/docs/index-166762.html>.
- [8] **O. Hájek, J. Novosák.** *PŘEŠHRANIČNÍ MOBILITA PRACOVNÍCH SIL*. Zlín : TIC Zlín.
- [9] Počítačová gramotnost. *WikipediE*. [Online] 15. 12 2013. http://cs.wikipedia.org/wiki/Počítačová_gramotnost.
- [10] ECDL Foundation. *About ECDL Foundation*. [Online] ECDL Foundation, 2014. <http://www.ecdl.org/index.jsp?p=93&n=94>.
- [11] *ECDL Czech Republic*. [Online] 2014. www.ecdl.cz.
- [12] Cizinci: Počet cizinců. *Český statistický úřad*. [Online] Český statistický úřad, 4. 4 2013. http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001#.U3tuGCiixI1.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CEPIS Council of European Professional Informatics Societies.

ECDL European Computer Driving Licence.

ICDL International Computer Driving Licence.

ICT Information and communication technologies.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Historie ECDL a vývoj absolventů kurzů	14
Obr. 2 Koncept ECDL	15
Obr. 3 Graf zastoupení respondentů podle pohlaví	23
Obr. 4 Graf rozdělení respondentů podle věku	24
Obr. 5 Graf zastoupení respondentů podle vzdělání	25
Obr. 6 Graf zastoupení respondentů podle země původu	25
Obr. 7 Graf počtu cizinců podle zemí ve Zlínském kraji.....	26
Obr. 8 Graf zastoupení počítačových dovedností respondentů	27

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník pro zjištění počítačové gramotnosti cizinců žijících ve Zlínském kraji

Jste

- Muž
- Žena

Kolik je Vám let?

- do 25
- 26 - 35
- 36 - 45
- 46 - 55
- 56 - 65
- nad 66

Jaké máte nejvyšší vzdělání?

- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské
- Jiné:

Odkud pocházíte

- Rusko
- Bělorusko
- Ukrajina
- Moldavie
- Mongolsko
- Vietnam
- Jiné:

Jak dlouho žijete v ČR?

- 5 - 10 let
- 10 - 15 let
- 15 - 20 let
- 20 - 25 let
- 25 - 30 let

- Jiné:

Jaký pobyt máte

- Dlouhodobý
 Trvalý
 Jiné:

Jak ovládáte český jazyk?

- Rozumím, ale špatně se domlouvám
 Rozumím a domluví se bez obtíží
 Perfektně ovládám slovem i písmem

Umíte psát na počítači všemi 10 (prsty)?

- Ano, umím
 Neumím, ale chtěl/a bych se naučit
 Nemám zájem

Na počítači ovládáte *

(můžete zvolit více možností)

- Základy práce s počítačem a správa souborů
 Zpracování textu (např. Microsoft Word)
 Práce s tabulkami (např. Microsoft Excel)
 Prezentace (např. Microsoft Powerpoint)
 Použití databází (např. Microsoft Access)
 Základy práce s internetem a komunikace
 Úpravy digitálních obrázků (např. Photoshop, Corel Draw)
 Tvorba webových stránek
 Bezpečné používání informačních technologií
 Spolupráce a sdílení informací na internetu
 Plánování projektů

Absolvoval jste již některé vzdělávací kurzy organizované CPIC Zlín?

- Ano
 Ne

Pokud ano, uveďte prosím které

.....

Víte co je ECDL (European Computer Driving Licence) ?

- Ano
 Ne

- Nejsem si jistý/á

Máte zájem o certifikované kurzy ECDL ? *

- Ano
 Ne

Zájem o pořádání kurzů CPIC Zlín

CPIC Zlín pro Vás připravuje kurzy práce na počítače pro rozšíření Vašich znalostí práce na PC. Ve Zlíně se připravuje certifikovaný kurz ECDL. Ve Vsetíně a v Kroměříži pak kurz základů práce na PC. Máte-li o některý kurz zájem, vyplňte prosím další otázky, abychom Vás mohli kontaktovat.

Mám vážný zájem o kurz

- ZLÍN - Kurz práce na PC s certifikátem ECDL (více na <http://marlin.eu/ecdl-testovani/>)
 VSETÍN - Základy práce na PC
 KROMĚŘÍŽ - Základy práce na PC

Jméno a příjmení

(vyplní, jen ten kdo má zájem o kurz)

.....

Kontaktní email

Váš email, na který můžeme kontaktovat (vyplní, jen ten kdo má zájem o kurz)

.....

Kontaktní telefon

Vaše telefonní číslo, na které Vás můžeme kontaktovat (nepovinné), (vyplní, jen ten kdo má zájem o kurz)

.....

O jaký další kurz byste měl/a zájem

(napište do políčka web na konkrétní kurz)

.....

Uveďte, kde byste rád/a kurz navštěvoval/a

- Zlín
 Vsetín
 Kroměříž
 Jiné:

Do kolika kilometrů byste mohl/a dojíždět?

- vůbec nemůžu
 do 10 km
 do 20 km

do 30 km

Jiné:

Uveďte, kdy by vám výuka vyhovovala
čas, den v týdnu

.....